

El Govern inicia la campanya hivernal de difusió de les prediccions d'allaus

- L'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya comença la difusió dels butlletins de perill d'allaus, per a les persones residents o usuàries de zones de muntanya, i les notes nivològiques
- El Servei InfoGruixNEU amplia les informacions de les prediccions d'allaus i enguany s'hi afegeix una nova estació, a Certascan
- Catalunya té uns 1.300 km² de terreny allavós i cada temporada hivernal s'enregistren entre 250 i 300 allaus

Com cada temporada hivernal, el Departament de Territori engega les actuacions per tal d'informar la població que viu o practica activitats a les zones de muntanya del país de la situació de la neu i el perill d'allaus.

Així, l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) ha començat a emetre avui els butlletins de perill d'allaus (BPA) diaris i les notes nivològiques per informar de l'estabilitat i la distribució del mantell nival al Pirineu de Catalunya.

Les temporades hivernals s'inicien amb les notes nivològiques, on s'informa de la distribució de la neu al terra i de la seva estabilitat. La primera nota d'aquesta temporada es

va emetre el passat 21 de novembre. Un cop hi ha innivació suficient, es comencen a emetre també els butlletins de perill d'allaus (BPA) per a cadascuna de les 7 zones establertes al Pirineu de Catalunya, de dilluns a dissabte i, usualment, fins el mes de maig.

Dins del [BPA](#), l'usuari troba amb icones i amb text explicatiu el [grau de perill d'allaus](#), a partir d'una escala que va de molt fort (5) a feble (1); el [problema principal per allaus](#); les orientacions i cotes més perilloses, així com la mida de les allaus previstes. Els butlletins proporcionen informació molt rellevant per a la seguretat dels usuaris de la muntanya, atès que els permeten preparar amb antelació les seves sortides i activitats. Les persones interessades es poden [subscriure](#) per rebre directament el Butlletí al seu correu electrònic.

Per complementar el BPA, l'ICGC du a terme el Servei d'informació de gruix de neu i valoració climàtica diària, l'[InfoGruixNEU](#), per a 8 punts del Pirineu situats per sobre dels 2.000 metres. El servei consisteix en representar diàriament, amb una gràfica, el gruix de neu a terra per a cadascun dels punts i mostrar si la innivació és normal, excedentària o deficitària. Aquest servei s'inicia l'octubre i finalitza el 15 de juny.

Enguany s'ha incorporat la informació de l'estació automàtica de Certascan, situada al nord del Pallars Sobirà, a 2.400 metres d'altitud. Aquesta estació opera de manera continuada des de l'any 2000 i recull de manera representativa les variacions del gruix de neu del seu sector. Es troba en un emplaçament orientat al vessant sud però amb influència climàtica atlàntica, similar al de la Val d'Aran. Es tracta d'una zona on la freqüència d'allaus, tant naturals com accidentals, és relativament alta comparada amb altres sectors de Pirineu, fet que reforça la necessitat d'observació i seguiment en aquest punt.

Entre 250 i 300 allaus per temporada

L'objectiu del servei de predicció d'allaus de l'ICGC és informar i conscienciar la població que viu o desenvolupa les seves activitats professionals o de lleure a la muntanya hivernal. Catalunya té 1.300 km² de terreny allavós i, tot i que cada any és molt diferent, es registren entre 250 i 300 allaus per temporada, segons [la Base de dades d'allaus](#).

De mitjana, moren entre 1-2 persones per allaus cada any. Els darrers estudis realitzats per l'Observatori de l'accidentalitat per allaus a Catalunya, on han participat a més de l'ICGC, Mossos d'esquadra, Universitat de Girona i l'Institut de Medicina Legal i Ciències Forenses de Catalunya, la majoria de morts per allaus és produeixen per allaus de placa en la pràctica d'esquí de muntanya. En més d'un 70% dels casos, la pròpia persona involucrada és qui ha provocat l'allau. Per això també s'informa de [l'accidentalitat](#) per allaus i es recomana seguir les indicacions de seguretat que es troben [al decàleg de bons hàbits](#).

Durant la [temporada hivernal 2022-2023](#), es van enregistrar 8 accidents per allaus al Pirineu de Catalunya entre els mesos de novembre i febrer, distribuïts en els sectors Prepirineu, Ter-Freser, Ribagorçana-Vall Fosca i Aran Franja Nord de la Pallaresa. Afortunadament, sense víctimes mortals. Les allaus més grans de la temporada 2022-23 van ser per situacions de neu humida, durant el mes de març, o bé per allaus associades a capes febles persistents entre gener i febrer. El grau de perill mitjà de la temporada va estar per sota de l'habitual. L'ICGC recull tots aquests fenòmens, amb el detall d'on es produeixen, a la seva [Base de dades d'allaus](#).

Sistema de predicció i vigilància per allaus

L'ICGC elabora ordinàriament diversos productes i col·labora en diversos protocols de seguretat relacionats amb les allaus, atès que és l'organisme encarregat del sistema de predicció i vigilància per allaus a Catalunya. Així, s'encarrega de la vigilància els set dies i les 24 hores durant la temporada hivernal per donar compliment al Pla Especial d'Emergències per Allaus de Catalunya (ALLAUCAT), informa de la possibilitat de fusió de la neu dins del Pla Especial d'Emergències per Inundacions a Catalunya (INUNCAT) i informa dels gruixos de neu a través del servei [InfoGruixNeu](#) en el marc del Pla Especial d'Emergències per Nevades (NEUCAT), tots de [Protecció Civil](#).

El Pla Especial d'Emergències per Allaus a Catalunya (ALLAUCAT) de Protecció Civil és el marc orgànic i funcional per fer front a totes aquelles emergències per allaus que es donin dins de l'àmbit territorial de Catalunya. L'ALLAUCAT ha d'establir l'estructura de resposta, l'operativa i els procediments necessaris per gestionar qualsevol emergència associada a les allaus, amb la finalitat de minimitzar el risc, garantir la seguretat de les persones i la protecció dels béns, infraestructures i el medi ambient.

Així doncs, el pla ALLAUCAT té com a objectius principals:

- Establir les zones i els municipis de Catalunya amb major exposició a les allaus mitjançant una anàlisi del risc que inclogui l'estudi de la perillositat i de la vulnerabilitat.
- Garantir la informació amb la màxima antelació possible de situacions de risc elevat d'allaus a fi que es puguin prendre les mesures preventives adients.
- Establir l'estructura organitzativa de resposta dels serveis de la Generalitat de Catalunya, de les altres administracions públiques, i de la resta d'organitzacions o entitats privades que intervinguin en la gestió d'una emergència per allaus.
- Establir els procediments operatius i de coordinació de les organitzacions que integren el pla per resoldre eficaçment l'emergència: criteris d'activació, actuacions en funció de la fase d'activació, avisos, intervenció, coordinació amb els municipis, mesures preventives a adoptar, etc.
- Determinar els criteris d'afectació municipal.
- Especificar els procediments d'informació a la població i les mesures de protecció i els consells a difondre per minimitzar el risc en cas d'una emergència per allaus.
- Catalogar els mitjans i els recursos humans i materials disponibles.
- Definir les tasques d'implantació i manteniment del pla.

D'altra banda, l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) realitza les prediccions locals per a quatre estacions d'esquí gestionades per Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) i, quan és necessari, dona suport al desencadenament d'allaus de forma artificial.

Per dur a terme aquestes tasques, els tècnics de l'ICGC realitzen treball de camp i de laboratori, a més de disposar d'una xarxa d'observadors que permet cobrir tot el terreny.

Amb l'objectiu d'avançar en el coneixement de les allaus a Catalunya, l'ICGC va presentar en el marc de l'International Snow Science Workshop els següents treballs: l'anàlisi dels [accidents mortals a Catalunya](#) durant els últims 50 anys; la creació d'una eina de millora de la [gestió de les crisis per grans allaus](#) adreçada a Protecció Civil i, finalment, un avenç en la investigació de la dinàmica d'allaus amb un cas d'estudi al Pirineu Oriental de Catalunya.

4 de desembre de 2023